

Op een mooie pinksterdag

André Nuchelmans

Voor 3,50 gulden aan de kassa en 2,50 gulden in de voorverkoop konden liefhebbers van popmuziek in 1970 naar het eerste Pinkpop-festival op het Burgemeester Damensportpark in Geleen. Het festival was het gevolg van een mislukte poging van voormalig jeugdwerker Jan Smeets om de Amerikaanse zangeres Melanie voor een optreden naar Limburg te krijgen. Het plan ging op het laatste moment door ziekte van de zangeres niet door. De vergadering voor de organisatie stond echter al gepland en daar viel het woord popfestival. Bijna veertig jaar later is Pinkpop een begrip in Nederland en ook daarbuiten.

Bij de eerste editie waren vooral Nederlandse bands te horen, waaronder Livin' Blues en Golden Earring. Het festival trok 10.000 bezoekers en de totale begroting bedroeg 15.000 gulden. Smeets had 500 gulden gekregen van diverse jongerencentra en het dagblad *De Limburger*. Na afloop van het festival hield de organisatie 10.000 gulden over. Geïnspireerd door dit succes besloten de organisatoren tot een vervolg – en zo was een traditie geboren. 'Ik heb er helemaal geen spijt van dat de gemeente toestemming heeft gegeven. Ik begrijp zulke vertoningen weliswaar niet zo best, maar dit is geweldig', aldus burgemeester Van Banning van Geleen in een interview naar aanleiding van de eerste editie van Pinkpop.

In de daaropvolgende jaren groeide het festival zowel in de programmering als in de bezoekersaantallen. Het programma bestond voor een steeds groter deel uit internationaal vermaarde artiesten, maar volgens de traditie werd altijd minstens één band van eigen bodem geprogrammeerd. Bij de tiende editie in 1979 waren er 50.000 bezoekers. Het gerucht ging dat Mick Jagger van de Rolling Stones op het podium zou verschijnen om samen met Peter Tosh hun hitsingle *Don't look back* te zingen. Helaas voor de fans, kwam Jagger niet verder dan het terrein achter het podium.

Pinkpop verwierf een eigen plek in het inmiddels uitdijende festival-landschap. In navolging van het festival in Limburg ontstonden onder andere Parkpop, Bospop, Waterpop en het Vlaamse Torhout/Werchter. Vanuit het hele land en het aangrenzende Duitsland en België trokken bezoekers in het pinksterweekend naar Zuid-Limburg. Ook voor de bewoners van Geleen was het festival een belevenis. Vanuit tuinstoelen voor hun woningen keken ze reikhalzend uit naar het alternatieve poppubliek dat elke tweede pinksterdag aan hen voorbijtrok.

Vanaf 1981 liep de publieke belangstelling voor het festival terug, met een absoluut dieptepunt van 15.000 bezoekers in 1985. Smeets besloot de gehele programmering uit handen te geven aan concertpromotor Leon Ramakers van Mojo. Dit miste zijn uitwerking niet en voor het eerst sinds 1980 was Pinkpop in 1986 met 48.000 bezoekers weer uitverkocht. Als warming-up trad een aantal bands op de avond

André Nuchelmansis redacteur van *Boekman*www.pinkpop.nl

voorafgaand aan het festival op in De Hanehof in Geleen.

In 1987 week de organisatie wegens verbouwing van het sportpark in Geleen uit naar het Midden-Limburgse Baarlo. Protesten van omwonenden wegens de overlast die het festival veroorzaakte en de behoefte van het festival om te groeien, deden de organisatie besluiten vanaf 1988 te verhuizen naar de draf- en renbaan Schaersbergen in Landgraaf/Heerlen. Langzaam maar zeker trokken de bezoekersaantallen aan en in 1992 was het festival met 55.300 bezoekers weer uitverkocht. In 1993 was het budget gegroeid naar 2,5 miljoen gulden en bezochten 64.300 liefhebbers het festival. Om de toekomst van Pinkpop te verzekeren, werd de draf- en renbaan in 1995 in een volledig evenemententerrein veranderd en omgedoopt tot Megaland. Het festival werd uitgebreid naar twee dagen en vanaf het daaropvolgende jaar zelfs naar drie dagen, zodat bezoekers het gehele pinksterweekend van diverse artiesten en bands konden genieten. Bij een toegangskaartje voor het festival was vanaf dat jaar ook een plaats op de nabijgelegen camping inbegrepen.

Ondanks de aangetrokken bezoekersaantallen leek in 1997 een eind aan Europa's bekendste openluchtfestival te komen toen de Raad van State geen milieuv vergunning voor het festival afgaf. Gelukkig knee de gemeente Landgraaf een oogje toe, waardoor het evenement doorgang kon vinden. Uit een onderzoek in 2007 bleek dat de bezoekers dat jaar bijna 12 miljoen euro uit hadden gegeven, waarvan ruim 90 procent op het festivalterrein. Meer dan 13 procent van de omzet, gegenereerd door toeleveranciers, vond plaats binnen Parkstad Limburg, een samenwerkingsverband van zeven gemeenten waaronder Landgraaf. Ook gedeputeerde van cultuur in Limburg Odile Wolfs benadrukt de grote toeristische en economische waarde van het festival voor de provincie.

In 2007 organiseerde Buro Pinkpop voor het eerst Pinkpop Classic op evenemententerrein Megaland in Landgraaf. Op 11 augustus traden artiesten op die in het verleden op het gewone Pinkpop hadden gespeeld. Het Classicfestival richt zich meer op een ouder rockpubliek. In 2008 week de organisatie voor het eerst af van het traditionele pinksterweekend als tijdstip van het festival. En niet zonder succes: Pinkpop telde dat jaar 94.000 bezoekers.

Dit jaar is Pinkpop aan zijn veertigste editie toe en gezien de respectabele leeftijd van het festival wil mister Pinkpop, Jan Smeets, een aan het festival gewijd museum in het Limburgse Einighausen openen. Pinkpop is inmiddels niet alleen een begrip onder festivalbezoekers, maar ook onder bands en artiesten. Je telt pas mee als je op Pinkpop gespeeld hebt, het oudste jaarlijkse openluchtfestival van Europa.